

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 267/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Klaudia Azariová, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 41 C 185/2013, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. októbra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 41 C 185/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla, že „Dňa 11.04.2013 sťažovateľka podala na Okresnom súde Košice I návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 1812,08 EUR s prísl. od žalovanej [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ] titulom vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov sťažovateľky za rok užívania 2012.

Dňa 30.05.2013 podala žalobkyňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby Okresný súd Košice I zaviazal žalovanú na zloženie sumy 1812,03 eur do súdnej úschovy. Tento návrh žalobkyne bol zamietnutý uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 25.6.2013. Voči uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 25.6.2013 podala sťažovateľka odvolanie. O odvolaní rozhodol odvolací súd uznesením sp. zn. 11Co/321/2013 zo dňa 28.08.2013, ktoré bolo Okresnému súdu Košice (doručené dňa 03.09.2013).

Na základe zmeny skutkových okolností dňa 3.10.2013 sťažovateľka znova podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby Okresný súd Košice (zaviazal žalovanú na zloženie sumy 1812,03 eur do súdnej úschovy. O tomto návrhu rozhodol Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 25.10.2013 tak, že návrh zamietol.

Prvé pojednávanie v uvedenej veci bolo nariadené na deň 21.4.2015, na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky o vytýčenie pojednávania zo dňa 12.11.2014, a to napriek tomu, že spis bol Okresnému súdu Košice I vrátený z odvolacieho súdu dňa 19.2.2014. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom rozhodnutia o návrhu žalovanej na prerušenie konania.“

3. Sťažovateľka ďalej v ústavnej sťažnosti uviedla, že „Uznesením sp. zn. 41 C/185/2013 zo dňa 2.6.2015 Okresný súd Košice I konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 37C/106/2013 a sp. zn. 19C/253/2012.

Dňa 20.07.2016 právny zástupca sťažovateľky informoval konajúci súd o tom, že vo veci sp. zn. 40C/67/2008 - v obdobnej skutkovej a právnej veci, kde vystupovala totožná žalobkyňa a totožná žalovaná, v ktorom si žalobkyňa uplatňovala nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov žalovanou len za iné obdobie, ako v konaní sp. zn. 41C/185/2013, odvolací súd právoplatne rozhodol rozsudkom zo dňa 04.05.2016.

Na základe odvolania sťažovateľa voči Uzneseniu Okresného súdu Košice I sp. zn. 41 C/185/2013 zo dňa 2.6.2015, Krajský súd v Košiciach rozhodol o odvolaní uznesením sp. zn. 1Co/31/2016 zo dňa 28.12.2016 tak, že návrh žalovanej na prerušenie konania zamietá. Spis bol Okresnému súdu Košice I doručený 02.02.2017.

V poradí druhé pojednávanie sa v danej veci uskutočnilo až dňa 26.10.2017, na ktorom Okresný súd Košice I vo veci vyhlásil rozsudok.

Voči rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 41 C/185/2013 zo dňa 26.10.2017 podala odvolanie žalovaná dňa 26.01.2018 a sťažovateľka dňa 19.12.2017. Sťažovateľka podala odvolanie voči výroku rozsudku, ktorým jej bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 76 %. K odvolaniu žalovanej podala vyjadrenie sťažovateľka prostr. právneho zástupcu dňa 05.02.2018. V súčasnosti aj podľa vyjadrenia predsedu Okresného súdu Košice I, súd uskutočňuje úkony pred predložením spisu odvolaciemu súdu.“.

4. Sťažovateľka napokon uviedla, že „Okresný súd Košice I postupoval neracionálne a zmätočne, v uvedenom konaní buď nekonal vôbec, alebo konal s neprimeraným časovým odstupom, a to už od samotného začiatku. V priebehu konania bolo tak niekoľko časových období, kedy súd nekonal vôbec, nevytýčil pojednávanie na dlhé časové obdobie, a nevykonával potrebné procesné úkony.

Poukazujeme na skutočnosť, že predmetné konanie trvá odo dňa podania návrhu už viac ako 5 rokov. Počas tohto obdobia sa pojednávalo 2-krát.

Okresný súd Košice I nariadil prvé pojednávanie vo veci až 21.04.2015, aj to až na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky zo dňa 14.11.2014, čo je viac ako 2 roky od podania návrhu zo dňa 11.4.2013. Predmetné pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom rozhodnutia súdu o návrhu žalovanej na prerušenie konania.

Okresný súd Košice I prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I sp. zn. 37C/106/2013 a sp. zn. 19C/253/2012, napriek

nesúhlasu sťažovateľky s prerušením konania. Voči rozhodnutiu o prerušení konania podal právny zástupca sťažovateľky odvolanie dňa 26.06.2015. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 1Co/31/2016 zo dňa 28.12.2016 tak, že návrh na prerušenie konania zamietol.

Od vrátenia veci odvolacím súdom dňa 2.2.2017 až do 21.8.2017 Okresný súd Košice I nekonal, keď vo veci nenariadil ani jedno pojednávanie. Uvedené obdobie možno považovať za obdobie reálnej nečinnosti súdu.

Druhé pojednávanie vo veci bolo nariadené na deň 26.10.2017, na tomto pojednávaní súd vo veci vyhlásil rozsudok.

Voči rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 41 C/185/2013 zo dňa 26.10.2017 podala odvolanie žalovaná dňa 26.01.2018 a to voči všetkým jeho výrokom, a žalobkyňa (sťažovateľka) dňa 19.12.2017 voči výroku rozsudku, ktorým jej súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 76 %. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila sťažovateľka dňa 5.2.2018.

Doposiaľ nedošlo k predloženiu veci odvolaciemu súdu a k vydaniu právoplatného rozhodnutia.“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľky na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR, základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Košice I v konaní pod sp. zn. 41 C/185/2013 bolo porušené.

II. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 41C/185/2013 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

III. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- €, ktoré je Okresný súd Košice I povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľke na účet právneho zástupcu sťažovateľky.

IV. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 390,50 € do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu IBAN: SK94 1100 0000 0029 1196 5099, vedený v Tatra Banke, a.s. “

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podstatou ústavnej sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je uplatnenie nároku sťažovateľky na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým malo byť porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. V konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 3 ods. 4 v spojení s § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

12. Ústavný súd zo sťažnosti a k nej pripojených príloh zistil, že sťažovateľka podaním z 3. júla 2018 adresovaným predsedovi Krajského súdu v Košiciach, ktoré bolo 3. augusta 2018 postúpené na vybavenie predsedovi okresného súdu, uplatnila sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní.

13. V odpovedi (na sťažnosť) sp. zn. Spr. 98/2018 zo 7. augusta 2018 predseda okresného súdu okrem iného uznal čiastočnú dôvodnosť prietahov v namietanom konaní, zároveň sa za ne ospravedlnil a súčasne oznámil prijatie takých opatrení, „aby v konaní

už k ďalším priet'ahom nedochádzalo“. Predseda okresného súdu taktiež poznamenal, že *„súd toho času ukončuje úkony pred predložením spisu odvolaciemu súdu*“. Predmetnú odpoveď na sťažnosť sťažovateľka pripojila ako prílohu k ústavnej sťažnosti, teda mala informáciu o tom, že vec bude v krátkej dobe predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že vec bola predložená Krajskému súdu v Košiciach 20. augusta 2018.

14. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa § 62 ods. 1 zákona o súdech, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mala sťažovateľka k dispozícii a aj ho využila ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Súčasne je potrebné poukázať aj na to, že sťažnosť na priet'ahy adresovaná orgánu štátnej správy súdov zohráva významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

15. Je nesporné, že po upozornení predsedu okresného súdu na priet'ahy a po prijatí príslušných opatrení okresný súd nebol vo veci už ďalej nečinný a 20. augusta 2018 vec predložil na rozhodnutie o odvolaní, čo ústavnému súdu umožňuje v danom štádiu konania vysloviť záver, že okolnosti napadnutého konania v čase predbežného prerokovania sťažnosti sú také, že došlo k odstráneniu nežiaduceho stavu zapríčineného dovtedajšou nečinnosťou, resp. neefektívnou činnosťou okresného súdu.

16. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

17. Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou a účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov je odstránenie stavu neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte nemohlo bežať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označených práv, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú. [(§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde)], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

18. Z už uvedeného teda vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti (5. október 2018) namietaným postupom okresného súdu k prieťahom už nemohlo dochádzať, pretože vec sa v tom čase (od 20. augusta 2018) nachádzala na Krajskom súde v Košiciach, na ktorý okresný súd predložil súdny spis pre účely rozhodnutia o podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 41 C 185/2013 z 26. októbra 2017. Ústavnú sťažnosť bolo možné teda odmietnuť aj na základe uvedeného z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2019